

Realizacja strategii w 2023 roku oraz perspektywy rozwoju na 2024 rok

Nadrzędnym celem Spółki jest wzrost wartości przedsiębiorstwa gwarantujący zwrot z zainwestowanego kapitału dla akcjonariuszy. Ponadto Spółka realizuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa energetycznego Polski. Poprzez duży udział działalności regulowanej w strukturze biznesowej Grupa utrzymuje status przedsiębiorstwa o zrównoważonym profilu ryzyka.

Linia Biznesowa Dystrybucja

Linia Biznesowa Dystrybucja w Grupie Energa konsekwentnie dąży do objęcia pozycji lidera wśród Operatorów Systemów Dystrybucyjnych (OSD) poprzez zwiększenie efektywności i niezawodności sieci w połączeniu z najwyższą jakością obsługi klienta. Wartość bazowego planu inwestycyjnego Energa Operatora na 2024 rok, zgodnie ze strukturą Planu Rozwoju, jest wyższa o ponad 33% od poniesionych nakładów inwestycyjnych w 2023 roku. Nakłady inwestycyjne EOP stanowią ponad 99% wszystkich wydatków inwestycyjnych Linii Biznesowej Dystrybucja.

Kluczowe kierunki inwestowania EOP w 2024 roku to:

- dalsze przyłączanie nowych odbiorców i nowych źródeł oraz związana z tym budowa nowych sieci,
- rozbudowa i przebudowa sieci w celu zapewnienia możliwości obsługi zwiększonego zapotrzebowania na moc,
- przebudowa/modernizacja sieci dystrybucyjnej, na wszystkich poziomach napięć, w celu poprawy ciągłości zasilania odbiorców (SAIDI/SAIFI) i dotrzymania wymaganych parametrów jakościowych dostaw energii elektrycznej oraz redukcji strat sieciowych, takie jak:
 - przebudowa napowietrznych linii SN przebiegających przez tereny leśne i zadrzewione, na linie kablowe i/lub przewody napowietrzne izolowane,
 - automatyzacja sieci SN,
 - wymiana niesieciowanych (awaryjnych) kabli SN,
 - wymiana przewodów linii nn na izolowane wraz z przyłączami,
 - budowa nowych powiązań linii SN,
 - wymiana transformatorów WN/SN,
- przyłączenie ogólnodostępnych stacji ładowania oraz infrastruktury ładowania drogowego transportu publicznego,
- przyłączenie do sieci magazynów energii,
- zakup i montaż infrastruktury inteligentnego opomiarowania, których realizacja wynika ze zmian wprowadzonych w Prawie Energetycznym Dz.U. 2021 poz. 1093, zgodnie z artykułem 11t Operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego do dnia 31 grudnia 2028 r., zainstaluje liczniki zdalnego odczytu skomunikowane z systemem zdalnego odczytu w punktach poboru energii stanowiących co najmniej 80% łącznej liczby punktów poboru energii u odbiorców końcowych, w tym stanowiących co najmniej 80% łącznej liczby punktów poboru energii u odbiorców końcowych w gospodarstwach domowych, posiadających układ pomiarowo-rozliczeniowy bez przekładników prądowych lub napięciowych, przyłączonych do sieci o napięciu znamionowym nie wyższym niż 1 kV. Ponadto w Ustawie o odnawialnych źródłach energii, artykuł 4.2a obliuguje OSD do odczytów u wszystkich wytwórców i prosumentów w trybie godzinowym energii pobranej i wprowadzonej do sieci. Od 1 kwietnia 2022 roku wprowadzony został obowiązek rozliczania tych klientów na bazie odczytanych profili godzinowych,

W 2024 roku EOP planuje intensyfikację działań inwestycyjnych w zakresie sieci wysokiego napięcia. W roku 2024 głównym wyzwaniem będzie kontrakcja i realizacja dużej ilości zadań w sieci WN (zadania projektowe lub realizacja prac na podstawie już opracowanych dokumentacji projektowych), przewidzianych w planie inwestycyjnym, związanych z rozwojem tej sieci w celu jej dostosowania m.in. do dynamicznego rozwoju OZE, zwiększenia możliwości przyłączenia odbiorców o dużej mocy przyłączeniowej oraz rozwoju elektromobilności, głównie poprzez zwiększenie zdolności przepustowych sieci WN, budowy nowych relacji liniowych, budowy nowych lub rozbudowy istniejących stacji 110/15 kV. Dodatkowo, część inwestycji liniowych w sieci WN, z uwagi na charakter sieci zamkniętej najwyższego oraz wysokiego napięcia, jest niezbędna celem umożliwienia pełnego wyprowadzenia mocy z morskich farm wiatrowych, które będą przyłączone do sieci przesyłowej. Wartością dodaną inwestycji w sieci wysokiego napięcia będzie ograniczenie technicznych strat sieciowych.

W marcu 2022 roku Energa Operator SA przedłożyła do uzgodnienia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki projekt aktualizacji Planu Rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2023-2028. Działanie to jest obowiązkiem Operatora Systemu Dystrybucyjnego wynikające z art. 16 ust. 14 ustawy Prawo energetyczne. W grudniu 2022 roku Prezes URE poinformował, że uznał przedłożony projekt planu rozwoju za uzgodniony w zakresie 2023 roku.

We wrześniu 2023 roku Energa Operator (wraz z pozostałymi OSD) złożył do uzgodnienia aktualizację Planu Rozwoju 2023-2028 w zakresie lat 2024-2028. Prezes URE 15 grudnia 2023 roku uzgodnił przedłożoną aktualizację i poinformował, że uznał za uzasadnione nakłady w całości. Oznacza to, że Plan Rozwoju EOP został uzgodniony przez Prezesa URE w całym zakresie

dla lat 2023-2028. Aktualizacja opisana powyżej wynikała z potrzeby dostosowania informacji zawartych w Planie Rozwoju do celów wynikających z podpisania 7 listopada 2022 roku Karty Efektywnej Transformacji Sieci Dystrybucyjnych Polskiej Energetyki.

W 2023 roku w Energa Operatorze zakończono prace migracyjne mające na celu rozliczanie 100% klientów w jednym systemie bilingowym. W 2024 roku planowane jest rozwijanie funkcjonalności oraz zwiększanie automatyzacji obsługi zgłoszeń, a także dostosowanie systemu i procesów biznesowych do zmieniających się wymogów legislacyjnych. Niezbędne jest opracowanie założeń obsługowych oraz systemowych, które umożliwią obsługę nowych podmiotów na rynku energii elektrycznej m.in. spółdzielni energetycznych, prosumentów wirtualnych, obsługi linii bezpośrednich, klastrów energii, współdzielenia przyłączy (tzw. cable pooling) czy obywatelskich społeczności energetycznych. Wdrożenie niezbędnych zmian będzie także konieczne w obszarze Rynku Bilansującego w związku z wprowadzeniem z dniem 14 czerwca 2024 roku 15-minutowego okresu rozliczania niezbilansowania.

Zmiany te związane są również z dostosowaniem systemów informatycznych Energa Operatora do Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii („CSIRE”), którego uruchomienie zaplanowane jest na lipiec 2025 roku.

W 2024 roku kontynuowane będą intensywne prace projektowe związane z wdrożeniem CSIRE, w tym realizacja zadań polegających na przygotowaniu i migracji danych, stworzeniu wymagań biznesowych w zakresie dostosowania procesów oraz systemów informatycznych EOP do nowego modelu komunikacji oraz prace związane z opracowaniem nowych procedur obsługowych w EOP. Planowane jest również wdrażanie zmian, testy nowych rozwiązań systemowych oraz procesów dostosowanych do nowego modelu obsługi.

Do przyłączania odnawialnych źródeł energii w 2024 roku zachęca rządowy program „Mój Prąd 6.0” na dofinansowanie do przyłączanych mikroinstalacji. Na koniec 2023 roku łączna ilość mikroinstalacji przyłączonych do sieci EOP wyniosła 268 891 szt., a łączna ich moc zainstalowana wyniosła 2 334 MW. W 2023 roku przyłączono 40 396 nowych mikroinstalacji z czego blisko 95% to wyłącznie instalacje fotowoltaiczne. Łączna moc zainstalowana mikroinstalacji przyłączonych w 2023 roku wyniosła ponad 390 MW. Ilość przyłączanych mikroinstalacji w poszczególnych kwartałach 2023 roku była zbliżona i wyniosła średnio na kwartał ok 10 000 szt. mikroinstalacji o łącznej mocy ok 100 MW. W związku z powyższym wyzwaniem dla EOP w 2024 roku będzie zachowanie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej na poziomie niskiego napięcia, pomimo zwiększającej się mocy generacji prosumenckiej.

W dalszym ciągu obserwowany jest duży wzrost zainteresowania budową i przyłączaniem nowych obiektów OZE. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku obiektów realizowanych procesem przyłączeniowym (bez mikroinstalacji) do sieci Energa Operator było 1 890 szt. wytwórców o łącznej mocy ponad 6 080 MW.

Realizacja zadań związanych z przyłączeniem OZE będzie w dalszym ciągu jednym z głównych wyzwań Energa Operatora w 2024 roku i kolejnych latach.

Rok 2024 będzie kolejnym rokiem obowiązywania nowego modelu regulacji jakościowej na lata 2018-2025 wprowadzonego w 2019 roku przez Prezesa URE i opisanego w dokumencie pn. „Regulacja jakościowa w latach 2018-2025 dla Operatorów Systemów Dystrybucyjnych” – wersja z dnia 29 maja 2019 roku. Nowa regulacja jakościowa na lata 2018-2025 wprowadziła daleko idące zmiany m.in. w zakresie podziału i kalkulacji wskaźników niezawodności zasilania, kalkulacji zwrotu z zaangażowanego kapitału, wysokości kosztów operacyjnych uwzględnianych w taryfie oraz regulacji jakościowej. Prezes URE określił przy tym bardzo ambitne cele poprawy kluczowych wskaźników efektywności, których realizacja (przede wszystkim obszarowych wskaźników regulacyjnych niezawodności zasilania: CTP i CP oraz wskaźników czasu realizacji przyłączenia CRP) będzie miała bezpośredni wpływ na przychód regulowany spółki w części dotyczącej zwrotu z kapitału – poziom wykonania w 2024 roku znajdzie odzwierciedlenie w taryfie na 2026 rok.

Transformacja rynku energii rodzi nowe wyzwania także dla OSD, którego sieć energetyczna łączy uczestników rynku energii. Nowe wyzwania wymagają opracowywania i tworzenia nowych innowacyjnych rozwiązań technicznych, organizacyjnych i procesowych. Aspiracją Linii Biznesowej Dystrybucja jest bycie liderem we wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań i współpracowanie w tym zakresie w ramach krajów europejskich. Energa Operator SA wdraża nowatorskie rozwiązania w takich obszarach jak: inteligentna sieć, inteligentne opomiarowanie, zaawansowane systemy zarządzania majątkiem sieciowym i diagnostyki kabli oraz system obsługi sprzedawców i odbiorców. Działania OSD skupiają się również na współpracy z innymi OSD w ramach międzynarodowych projektów badawczo-rozwojowych. Projekty te mają na celu opracowanie mechanizmów dla rozwoju i integracji przyszłego rynku energii oraz stworzenie ze strony OSD warunków dla nowych usług na rynku. Obejmują one w szczególności elastyczność sieci i usługi elastyczności oraz wsparcie klientów w aktywnej roli na rynku energii, a w szczególności budowanie nowych rozwiązań dla wspólnot energetycznych.

Ważnym elementem w obszarze badań i rozwoju jest budowanie współpracy z uczelniami wyższymi i instytutami naukowymi. W ramach prowadzonych działań rozwijana jest współpraca z lokalnymi instytucjami badawczymi, tj. Politechnika Gdańska, Instytut Energetyki Oddział Gdańsk, Instytut Maszyn Przepływowych PAN.

Podmiotem stanowiącym rezerwę strategiczną zasobów wykonawczych Linii Biznesowej Dystrybucja jest Spółka Energa Operator Elektroenergetyczne Sp. z o.o. („EOWE”) na wypadek awarii masowych w sieci elektroenergetycznej Energa Operator SA. Plan Zadań Wewnętrznych na 2024 roku opiera się na realizacji przez EOWE zleceń inwestycyjno – remontowych w ramach dostępnego potencjału realizacyjnego w obszarze wykonawstwa. Oddziały Energa Operator SA w oparciu o uzgodniony Plan Zadań Wewnętrznych na bieżąco kontraktują zlecenia do wyczerpania dostępnych zasobów spółki.

Linia Biznesowa Wytwarzanie

Spółka Energa Wytwarzanie SA działa w branży energetycznej, o ustalonych uwarunkowaniach prawnych, wynikających przede wszystkim z przepisów ustaw: prawo energetyczne, prawo wodne, ustawa o rynku mocy, ustawa o odnawialnych źródłach energii, prawo budowlane, prawo ochrony środowiska. Spółka funkcjonuje na rynku krajowym sektora energetycznego związanym z wytwarzaniem energii elektrycznej, wytwarza energię elektryczną z OZE oraz dokonuje sprzedaży energii. EWYT świadczyła w 2023 roku także usługi systemowe na rzecz operatora systemu przesyłowego – spółki PSE S.A. – praca kompensatorowa i praca ARNE, wykorzystując do tego hydrozespoły elektrowni szczytowo–pompowej Żydowo oraz usługę odbudowy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, wykorzystując do tego hydrozespoły EW Włocławek. Ponadto hydrozespoły ESP Żydowo jako jednostki wytwórcze centralnie dysponowane (JWCD) biorą udział w bilansowaniu Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

Energa Wytwarzanie jest jednym z przodujących wytwórców energii odnawialnej w elektrowniach wodnych pod względem ilości wyprodukowanej energii. Dysponuje dużym potencjałem wytwórczym i pozycja lidera w najbliższych latach nie jest zagrożona.

Linia Biznesowa Wytwarzanie, w której EWYT jest podmiotem wiodącym, realizuje działalność związaną z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepłej, świadczeniem usług systemowych oraz przesyłem i dystrybucją ciepła.

Branża, w której funkcjonuje EWYT zależna jest od cen wytwarzanych produktów oraz cen prac inwestycyjnych, a także bieżących – modernizacyjnych, zapewniających maksymalną dyspozycyjność źródeł. Spółki Linii Biznesowej Wytwarzanie, posiadające konwencjonalne źródła wytwórcze, w istotnym zakresie zależne są od podlegających znacznemu wzrostowi cen paliw oraz cen uprawnień do emisji CO₂.

Energa Wytwarzanie realizuje kierunki rozwoju spójne z dokumentami strategicznymi Grupy Energa i Grupy ORLEN. Realizowane zadania w 2024 roku będą głównie dotyczyć:

- 1) Budowy Morskich Farm Wiatrowych - w 2023 roku zakończył się projekt „Morskie Farmy Wiatrowe”, w ramach którego udało się uzyskać spółkom celowym Energa MFW 1 i Energa MFW 2 pozwolenia na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń dla morskich farm wiatrowych (PSzW) w lokalizacji 14.E.1. i 14.E.2. W ramach projektu „Rozwój usług O&M dla Morskich Farm Wiatrowych” prowadzono działania wraz z zespołem Northland Power Europe („NPE”) mające na celu przygotowanie oferty na zarządzanie aktywami Morskiej Farmy Wiatrowej Baltic Power („BLP”). Następnie podpisano list intencyjny pomiędzy NPE, BLP a Energa Wytwarzanie dotyczący współpracy w zakresie zarządzania aktywami spółki BLP. Podpisano umowę z doradcą technicznym Deutsche Windtechnik Offshore und Consulting GmbH, który opracował zagadnienia m. in. z zakresu centrum operacyjnego dla morskich farm wiatrowych („MFW”), założeniami organizacyjnymi i ryzyk prowadzenia serwisu MFW,
- 2) Zmiany przyłączenia bateryjnego magazynu energii Bystra - planowane są prace rozwojowe dotyczące zmiany sposobu przyłączenia bateryjnego magazynu energii do sieci elektroenergetycznej poprzez wykonanie przyłączenia bezpośrednio do sieci 110 kV z pominięciem przyłączenia do FW Bystra,
- 3) Budowy i oddania do eksploatacji farmy fotowoltaicznej PV Wielbark I i II - wszelkie prace zostały wykonane zgodnie z planem i obie inwestycje zostały nabyte od Energa Green Development sp. z o.o.,
- 4) Budowy PV Mitra o mocy zainstalowanej ok. 65,5 MW i PV Żuki ok. 2,4 MW - podpisano umowy inwestycyjne z Energa Green Development Sp. z o.o. na budowę i oddanie do użytku obu instalacji w 2024 roku,
- 5) Akwizycji - EWYT pełni rolę docelowego właściciela aktywów OZE i podmiotu dedykowanego do eksploatacji instalacji OZE w Grupie Energa, tym samym EWYT będzie bezpośrednim beneficjentem projektów M&A. W celu zapewnienia kompleksowego wsparcia przy prowadzeniu projektów M&A, EWYT zawarła z Energa SA umowy o współpracy w procesach,
- 6) Elektrowni szczytowo-pompowych - Energa Wytwarzanie rozpoczęła prace związane z przygotowaniem inwestycji w nowe elektrownie szczytowo-pompowe. W toku prac przedprojektowych zostały wypracowane podstawowe

założenia techniczno-ekonomiczne dla dwóch potencjalnych elektrowni szczytowo-pompowych: ESP Tolkmicko o mocy 1000 MW oraz ESP Włocławek o mocy 100 MW. Będą aktualizowane wstępne modele opłacalności utworzone na etapie powołania projektu.

Linia Biznesowa Wytwarzanie w 2024 roku realizować będzie szereg działań operacyjnych jak i organizacyjnych. Ponadto będzie kontynuować działania zapoczątkowane w poprzednich latach – wynikające z projektów zainicjowanych w ramach integracji z Grupą ORLEN. Rozwijane i inicjowane będą również plany innowacyjne mające na celu umocnić pozycję Grupy na rynku w perspektywie kolejnych lat.

Linia Biznesowa Sprzedaż

Energa Obrót SA jest podmiotem wiodącym Linii Biznesowej Sprzedaż. Spółka sprzedaje energię elektryczną i gaz klientom indywidualnym, instytucjonalnym i biznesowym. EOB jest liderem w zakresie innowacji proekologicznych i sukcesywnie umacnia pozycję na tym polu, m.in.:

- realizując projekty z zakresu fotowoltaiki,
- podejmując działania wspierające efektywność energetyczną,
- rozwijając magazyny energii,
- udoskonalając technologie pomagające oszczędzać energię.

Energa Obrót konsekwentnie poszukuje nowych ścieżek rozwoju, poszerzając ofertę produktów i realizowanych projektów. EOB podejmuje działania mające na celu produkcję energii z odnawialnych źródeł - w ten sposób pozyskuje ponad 40% energii.

Spółka inicjuje i uczestniczy w projektach promujących wartości ekologiczne oraz lokalne otoczenie, m.in.:

- prowadzi blog Zielone Pojęcie, gdzie podpowiada jak w sprawdzony sposób oszczędzać energię elektryczną, czy być bardziej „eko”,
- stawia na współpracę z samorządem lokalnym, podejmując wspólne działania na rzecz efektywności energetycznej gmin,
- bierze udział w wydarzeniach, podczas których promuje rozwiązania wspierające pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł.

Spółka sprzedaje energię elektryczną do 3,3 mln klientów z czego ponad 2,9 mln stanowią klienci taryfy G. Swoją działalność na rynku sprzedaży koncentruje na rozwoju usług i ofert. Energa Obrót przykładą dużą wagę do optymalizacji procesów obsługi klientów, rozwoju kanałów elektronicznych i zapewnienia wysokiej jakości usług.

Do Linii Biznesowej Sprzedaż należą również następujące podmioty:

- 1) Enspirion Sp. z o.o. – krajowy lider wsparcia bezpieczeństwa w obszarach elektroenergetyki oraz telekomunikacji za pośrednictwem usług: redukcji zapotrzebowania na moc (Demand Side Response), łączności krytycznej opartej na standardzie TETRA. Elementem wiodącym strategii spółki Enspirion jest budowanie wartości Grupy Energa poprzez komercjalizację unikatowych usług rynkowych,
- 2) Energa Oświetlenie Sp. z o.o. – podstawową usługą świadczoną na rzecz klientów jest oświetlenie dróg, ulic i innych terenów otwartych. Spółka posiada w swojej ofercie również sprzedaż powierzchni reklamowej na słupach oświetleniowych, wykonywanie iluminacji świetlnych obiektów, a w okresie świątecznym firma oferuje klientom dekoracje świąteczne. Spółka świadczy usługi konserwacji oświetlenia.

Główne cele strategiczne Linii Biznesowej Sprzedaż w Grupie Energa to przede wszystkim skuteczna cyfryzacja oraz redukcja kosztów działalności podstawowej.

W celu podniesienia efektywności procesów biznesowych w EOB w 2023 roku kontynuowane były działania w zakresie automatyzacji oraz eliminacji zbędnych kroków, zgodnie z metodologią Lean Management. Prace optymalizacyjne pozwoliły na wprowadzenie zmian systemowych i organizacyjnych, które zredukowały w istotnym stopniu czas potrzebny na realizację poszczególnych zadań. Dzięki przeprowadzonym obserwacjom, pracy analitycznej, jak i warsztatowej, podniesiono skuteczność działań spółki, m.in. w obszarze sprzedaży PV oraz innych produktów efektywnościowych. W 2023 roku przeprowadzono liczne szkolenia z zakresu narzędzi Lean Management. Wśród podjętych inicjatyw edukacyjnych należy wyróżnić tydzień nauki „Lean Week”, podczas którego wielu pracowników z pięciu lokalizacji wzięło udział w kilkudziesięciu sesjach szkoleniowych i warsztatowych, związanych z podnoszeniem efektywności pracy i doskonaleniem procesów.

Ponadto w 2023 roku spółka Energa Obrót zarządzała 333 stacjami ładowania pojazdów elektrycznych.

W 2023 roku został uruchomiony Program Transformacji Energa Obrót SA. Jego powołanie było efektem transformacji mającej miejsce w GKO, a głównym celem dostosowanie Energa Obrót do celów wyznaczonych w „Strategii Grupy Kapitałowej ORLEN do 2030 roku”.

W 2024 roku Energa Obrót będzie kontynuowała wdrożenie przyjętych do realizacji inicjatyw oraz koncentrowała się na organicznym wzroście jednostkowej marży na produkcie podstawowym oraz sprzedaży produktów dodatkowych, w szczególności w obszarze efektywności energetycznej. Spółka na bieżąco monitoruje sytuację na rynku w obszarach jej działalności oraz dynamicznie dostosowuje model biznesowy do wyzwań przed nią stojących.